

HIFZI TOPUZ

*Vatanı Sattık
Bir Pula*

Namık Kemal'in Romanı

Remzi Kitabevi

Kitaplar

İnceleme-Araştırma

L'information Internationale dans la Presse Turque (Strasbourg, 1961), *Basın Sözlüğü* (1968), *Kara Afrika* (1970), *Caricature et Société* (Paris, 1974), *Uluslararası İletişim* (1985), *İletişimde Karikatür ve Toplum* (1985), *Lumumba* (1987), *Kara Afrika'da İletişim* (1987), *Journalist: Status, Rights and Responsibilities* (Prag, 1989), *Basında Tekelleşmeler* (1989), *Yarının Radyo-TV Düzeni* (1990), *Siyasal Reklamcılık* (1991), *Dünya Karikatür Tarihi* (1997), *Dünyada ve Türkiye'de Kültür Politikaları* (1998), *Türk Basın Tarihi* (1973, 1996, 2003).

Anı

Eski Dostlar (2000), *Elveda Afrika, Hoşça Kal Paris* (2005), *Fikret Muallâ* (2005), *Paris '68: Bir Devrim Denemesi* (2008), *Nişantaşı Anıları* (2009), *Bana Atatürk'ü Anlattılar* (2010), *Gülümseyen Anılar* (2011).

Söyleşi

Ardından Yıllar Geçti (Öner Ciravoğlu ile, 2013).

Roman

Meyyâle (1998), *Taifte Ölüm* (1999), *Paris'te Son Osmanlılar* (1999), *Hatice Sultan* (2000), *Gazi ve Fikriye* (2001), *Çamlıca'nın Üç Güllü* (2002), *Devrim Yılları* (2004), *Tavcan* (2005), *Başın Öne Eğilmesin [Sabahattin Ali'nin Romanı]* (2006 – 36. Orhan Kemal Roman Armağanı), *Özgürlüğe Kurşun* (2007), *Kara Çılgılık [Lumumba'nın Romanı]* (2008 – Afrika Barış ve Dostluk Ödülü), *Abdülmecit* (2009), *Hava Kurşun Gibi Ağır [Nâzım Hikmet'in Romanı]* (2011), *Elbet Sabah Olacaktır [Tevfik Fikret'in Romanı]* (2012).

HIFZI TOPUZ

*Vatanı Sattık
Bir Pula*

Namık Kemal'in Romanı

Remzi Kitabevi

VATANI SATTIK BİR PULA / Hıfzı Topuz

© Remzi Kitabevi, 2013

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: Eylül Duru

Kapak: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1579-0

BİRİNCİ BASIM: Ekim 2013

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Remzi Kitabevi A.Ş. basım tesisleri

100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 10648

I

Çocukluk, İlkgençlik, Evlilik, 7

II

Başkaldırı ve Yeni Osmanlılar, 16

III

Avrupa'da Jön Türkler, 41

IV

Vatan Yahut Silistre, 83

V

Magosa'da Üç Yıl, 111

VI

Midilli Sürgünü, 159

VII

Bağımlılık: Sürgünden Mutasarrıflığa, 197

VIII

Elveda, 225

Meraklısı İçin Dizin, 249

I

Çocukluk, İlkgençlik, Evlilik

Namık Kemal'in Çocukluğu

19. yüzyılda Osmanlı topraklarında efsane bir şair yaşadı. Vatan sevgisinin ne olduğunu anlatabilmek için yıllar boyu belleklerden silinmeyen hamasi şiirler yazdı. Avrupa'ya kaçtı. İngiliz ve Fransız yazarlarının düşüncelerinden yararlanarak bilgisine hazineler kattı. Yurda döndü. Yazdığı *Vatan Yahut Silistre* adlı oyun bütün İstanbul halkını ayağa kaldırdı. Sultan'ın ve sadrazamların baskısına, keyfi yönetime ve zorbalığa karşı direndi. Vatan aşkının ve özgürlüğün simgesi oldu. Sürgünlere gönderildi, adını altın harflerle Osmanlı tarihine yazdırdı. 48 yıllık yaşamının on sekiz yılı sürgünde geçti. Ama son dokuz yıl devlet hizmetindeydi. Düzendan yana oldu, padişaha övgü dolu mektuplar yolladı. Devleti kurtarmaya çalışan üst düzeyde bir kahraman durumundaydı.

Kimdi o ünlü kahraman?

Gelin bu efsane şair Namık Kemal'i yakından tanıyalım.

Namık Kemal'in babası Mustafa Asım Bey tarihe meraklıydı, Arapça ve Farsça bilirdi. Önceleri mal müdürlükleri yapmış, müneccimliğe de yönelmişti. Yani astrolojiyle uğraşıyor, yıl-

dız falına bakarak geleceğin gizemlerini çözmeye çalışıyordu. Münecimlik bir zamanlar önemli bir işti. Bazı kumandanlar savaşlarda taarruza geçmeden önce başarı olasılıklarını münecimlere sorarlardı. Bu, kökünü Ortaçağın karanlıklarından alan, bilim dışı bir araştırma yolu, yani falcılıktı.

Mustafa Asım Bey, ünlü bir Osmanlı ailesinden geliyordu. Büyük dedesi Topal Osman Paşa sadrazamlığa kadar yükselmişti. Asım Bey, genç yaşlarda Abdüllatif Paşa adında varlıklı ve bilgili bir muhassılın kızını aldı. Muhassıl diye taşrada vergi toplayan görevlilere deniyordu. Abdüllatif Paşa o dönemde Tekirdağ Muhassılıydı. Arnavut kökenli ve Bektaşî'ydi. Asım Bey de kaynıpederinin evine içgüveysi olarak yerleşti.

Eşi, yani Abdüllatif Paşa'nın kızı Fatma Zehra da görgülü ve bilgili bir hanımdı. Paşa, kızına çok düşküdü. Bir süre sonra 21 Aralık 1840'ta Zehra Hanım nur topu gibi sevimli bir oğlan doğurdu. Asım Bey birkaç gün sonra çocuğunu kucaklayarak bir dervişe götürdü. Derviş, yavruyu okuyup üfledikten sonra dualarla çocuğa Mehemmed Kemal adını koydu.

Kemal'in ilk yılları Tekirdağ'da ana ve babasıyla birlikte büyükbabasının evinde geçti.

Çocuk beş yaşındayken paşa Afyon muhassıllığına atandı. Asım Bey, eşi Zehra Hanım ve oğlu Kemal de paşayla birlikte Afyon'a taşındılar. 1845 yılının Mart ayıydı. Soğuk bir kış günü paşanın eşyaları iki at arabasıyla Afyon'a getirildi. Aile de ayrı bir arabayla çamurlu yollara bata çıka Afyon'a ulaştı.

Afyon'un adı o dönemde Karahisar-ı Sahip Sancağıydı. Sancak, Hüdavendigâr eyaletine bağlıydı. Tanzimat'ın ilanından sonra yitirilen savaşlarda Rumeli'den ve Kafkasya'dan buraya çok sayıda insan göç etmişti. Kentin yaklaşık dörtte biri Ermenilerden oluşuyordu. Türkler ve Ermeniler aynı mahallede barış içinde, birlikte yaşıyorlardı.

Abdüllatif Paşa ailesini kente gelirken etkileyen ilk manzara peri bacaları gibi dizi dizi kayalar ve onların ardında yükse-

len Karahisar Kalesi olmuştur. Kemal, kaleyi hayranlıkla izliyor ve içini korku kaphıyordu.

Araba sonra kent yollarına saptı. Kemal ilk kez bu kadar zengin bir çarşının içinden geçiyordu. Büyük hanların arasında uzanan çarşılarda neler yoktu ki? Dericiler, pabuççular, samancılar, yemciler, yağcılar, bezciler, saraçlar, zahireciler, afyoncular, demirciler, bakırcılar, kalaycılar, gümüşçüler, daha neler neler...

Geçtikleri yollarda büyük camiler, mektepler ve bir Mevlevihane vardı.

Abdüllatif Paşa'yı en çok ilgilendiren tarihsel yapılardan biri bu Mevlevihane oldu. Torununa şöyle dedi:

“Bak yavrum, burada ilk işim sana şu gördüğün Mevlevihane'yi gezdirmek olacak. Şimdiden şunu aklında tut, burası 16. yüzyılda Hz. Mevlâna'nın yedinci kuşak torunlarından Sultan Divani zamanında yapılmıştır.”

Kemal Mevlevihane sözünü ilk kez duyuyordu. Bunu hiç unutmadı. Araba az sonra eski bir konağın önünde durdu. Oraya yerleşeceklerdi. Paşa ve ailesi bu türlü göçlere alışık oldukları için konağa yerleşmekte güçlük çekmediler.

Kemal, konağı ve mahalleyi çok sevdi. Sokakta kendine arkadaşlar edindi. Babası Mustafa Asım Bey, annesi Zehra Hanım ve dedesi Abdüllatif Paşa da çocukla çok ilgileniyor ve onu yetiştirmeye çalışıyorlardı.

Paşa, torununa verdiği sözü tuttu, damadıyla birlikte çocuğu Sultan Divani Mevlevihanesi'ne götürdü. Kemal heyecan içindeydi. Onu en çok ilgilendiren yer de hattat odası olmuştur. Büyüyünce böyle bir çalışma odasına sahip olmayı ne çok istiyordu. Mevlevihane'deki derviş odaları, matbah (mutfak), semahane ve avludaki mezarlık da çocuğu büyüledi.

Kemal, dedesinin Afyon'da bulunduğu üç yıl boyunca sık sık Mevlevihane'ye gitmek fırsatını buldu, sema ayinlerine ve aşure yemeklerine katıldı.

Sekiz yaşındayken orada çocukluğunun en büyük acısını yaşadı. Annesi Zehra Hanım amansız bir hastalığa yakalanmıştı. Günden güne soluyor ve eriyordu. Hekimler ve hoca efendiler kadına çare bulamadılar. Zehra Hanım 1848 yılının Temmuz ayında yaşama veda etti. Kendisini yakınlarının gözyaşları içinde Mevlevihane'nin avlusunda toprağa verdiler.

Ne yazık ki paşa o günlerde İstanbul'da bulunuyordu, kızının cenazesine yetişemedi. Annesinin ölümü çocuğu çok etkilemişti. Kemal mutluluğu onun kucığında bulmuş ve anasına hiç doyamamıştı. Bu ana sevgisini yaşamı boyunca hiç unutmadı. Onun sıcak gülümsemesi ve şefkatle kendisini kucaklaması hiç gözlerinin önünden gitmedi. Gördüğü, tanıdığı bütün kadınlarda yıllar boyu hep o sıcaklığı aradı.

Bu ölüm Asım Bey'i de çok sarsmıştı. Şimdi ne yapacaktı? Oğlunu yanına alıp evden ayrılmak içinden gelmiyordu ve yaşamını kayınpederinin yanında sürdürmeyi düşünüyordu.

İstanbul'dan Afyon'a dönen paşa burada Kütahya'ya atandığını öğrendi. Ama Afyon'da hemen hemen hiç kalmadı ve kısa süre sonra İstanbul'a yerleştiler. Artık yeni ve iyi bir yaşam başlıyordu. Ama Asım Bey'in gözü dışarıdaydı, bekârlık ona yaramamıştı. Kendine yeni bir eş arıyordu. Abdüllatif Paşa buna karşı koymadan "Sen genç adamsın, evlen, ama torunumu sana bırakmam, o benim," dedi.

Asım Bey zaten dokuz yaşına gelmiş olan oğluna nasıl bakacaktı? Paşa'nın bu önerisi üzerine Kemal'i orada bırakarak ayrı bir eve çıktı ve evlendi. Kemal de dedesinin yanından hiç ayrılmak istemiyordu.

Artık çocuğun yaşamında yeni bir dönem başlamıştı. İstanbul'da dedesinin çevresi Mevlevi şairler ve düşünürlerle doluydu. Kemal de çocuk yaşlarda onlardan esinlenerek şiirler uydurmaya çalışıyordu.

Yalan mı, doğru mu, yakıştırma mı bilinmez, bir gün ayağı takılıp düştü. Ve o kızgınlıkla:

*Dinine yandığımın kaldırımını
Acıttı baldırımını*

diye bir dize söyleyiverdi.

Bunu duyanlar da “Maşallah maşallah, bu çocuk büyük şair olacak,” dediler.

Kemal, o yaşlarda ilk kez âşık oldu. O yaşta çocuk âşık olur mu? Oldu işte, hem de sırlıslıklam. Sevgilisine bakarken bayılacağına sanıyordu.

Sevdiği kız annesiyle birlikte paşaların evine geldiği zamanlarda on yaşındaydı. Kemal kızın yanından hiç ayrılmıyordu ve onu bahçeye sürüklüyordu. Bahçede Kemal bir fırsatını bulup kızı kollarının arasına alıyor ve uzun uzun sıkıştırıyor, kız da bu oyunlardan çok hoşlanıyordu. Ama bir süre sonra büyükler bu oyunların tehlikeli gelişmelere yol açacağını düşünerek çocukları bir daha hiç yalnız bırakmadılar.

Namık Kemal’in İlkgençliği

Kemal çevresinde herkesin dikkatini çeken, ele avuca sığmaz, sevimli, akıllı, zeki, cin gibi bir oğlan oldu. Arkadaşlarıyla oyun oynarken hepsini yeniyor, onlara akla gelmez küfürler ediyordu. Çok da yakışıklıydı.

İşte o sıralarda Abdüllatif Paşa’nın evine gelen giden ünlü şairlerden Eşref Paşa çocuğun adını hiç beğenmedi. Kemal de zaten Mehmet adından hiç hoşlanmıyordu. Onun üzerine Eşref Paşa, bu genç şaire yeni bir ad buldu: Namık Kemal.

Çocuğun eğitimiyle doğrudan dedesi ilgileniyordu. Paşa, Kemal’in mutlaka okula gitmesinden yana değildi. Ama çevresinden gelen önerilere uyarak çocuğu üç ay kadar Beyazıt Rüştiyesi’ne yolladı, bir yıl kadar da Valide Mektebi’ne. Kemal’in bütün okul eğitimi bu kadarla kaldı. Gerçekte çocuğu dedesi yetiştiriyor ve o eğitiyordu. Kemal de eline ne geçse okuyordu.

Çocuk on üç yaşına geldiği zaman Abdülatif Paşa Kars mu-
tasarrıflığına^(*) atandı. Aile 1853 Martı'nda Kars'a taşındı. Kent
karlar altındaydı. Isı gece sıfırın altında on beşe kadar düşüyor-
du. Kar hiç kalkmayacak gibiydi. Sokaklarda başıboş çoban kö-
pekleri dolaşüyor, dış mahalleleri zaman zaman kurtlar basıyor-
du. Kemal, bu kış görüntülerinden çok etkilendi ve yaşamı bo-
yunca Kars'ın soğuğunu unutamadı.

Bahar gelince Kemal dedesinin önerisiyle bol bol ata bindi
ve ava çıktı. Kars'taki Jandarma Kumandanı Karaveli Ağa çocu-
ğa hem ata binmesini öğretti, hem de avlanmasını. Kemal iyi bir
binici olmuştu. Bütün gün at koşturmaktan hiç yorulmuyordu.
Sırtında tüfeği dağ tepe dolaşıp duruyordu. Kendini artık sınırları
aşan akıncıların başında bir kumandan gibi görüyordu. Bu
gençlik yaşamı Kemal'i çok etkiledi.

Paşanın konağına gelip giden ünlü insanlardan biri de Vaiz-
zade Seyit Mehmet Hamit Efendi'ydı. Kendisine Büyük Hamit
Efendi diyorlardı. Kemal ilk edebiyat eğitimini bu bilge insan-
dan aldı.

1853 yazı erken bitti. Birdenbire havalar soğudu, yolları yi-
ne kar kapladı. Artık at sırtında dolaşmak hiç de kolay değildi.
Kemal on dört yaşındaydı. Kendinden büyük arkadaşlar edin-
mişti. Onlarla kahvelerde buluşuyor, bol bol çay içiyor, Karslı
aşıkları dinliyordu. Halk ozanlarını ilk kez tanıdı. Onlardan
kahramanlık ve aşk türküleri, destanlar dinledi.

Ne var ki 1854 Martı'nda Fransa ve İngiltere, Rusya'ya sa-
vaş ilan etmişti. Osmanlı Devleti zaten bir süredir Rumeli'de
Ruslarla savaş halindeydi. Derken Fransızlar, Osmanlıların des-
teğiyle Kırım'a saldırdılar. İşte o sıralarda Kırım savaşı bütün
şiddetiyle sürüp gidiyordu.

Doğu Cephesi'ndeki başarısızlıkların üzerine Osmanlı hü-
kümeti bölgedeki tüm yöneticileri görevden aldı. Abdülatif

(*) Kazadan ve sancaktan büyük, vilayetten küçük bir bölgenin yöneticisi.

Paşa da azledilenler arasındaydı. 1854 Martı'nda paşa ailesiyle birlikte İstanbul'a döndü.

Kemal, on beş aylık bir özlemden sonra İstanbul'da babasına kavuştu. Artık on dört yaşındaydı ve babasıyla çok daha iyi anlaşıyordu.

Ama bu keyifli dönem çok sürmedi. 1855 Mayısı'nda paşa Sofya kaymakamlığına atandı. Demek ki Kemal, babasından yine ayrı düşecekti. Abdülatif Paşa ne yaptı yaptı, Asım Bey'in de Filibe Mal Müdürlüğü'ne atanmasını sağladı. Böylece Kemal babasından uzak kalmayacaktı.

Sofya, Kemal'e yeni ufuklar açtı. Bir yandan Arapçasını ve Farsçasını güçlendirdi, öte yandan da Fransızca öğrenmeye başladı. Şiir denemelerini ilerletti. Artık kendini şair sayıyordu.

İlk Evlilik

Kemal'in kızlara ve kadınlara karşı heyecanlı davranışları büyükbabası Abdülatif Paşa'da endişeler uyandırıyor. Duruma çare bulmak için dedesi çocuğu genç yaşta evlendirmeye karar verdi. Paşa o yıl Sofya mutasarrıfı olmuştu. Yani bugünkü Bulgaristan'ı kaplayan bir bölgenin yöneticisiydi. Torununa kendi düzeyine yaklaşan bir aileden kız aramaya koyuldu. Yakınları paşaya Niş Kadısı Mustafa Ragıp Efendi'nin on iki yaşındaki kızı Nesime'yi önerdiler. Görenler kızın güzelliğini anlata anlata bitiremiyorlardı.

Paşa, Niş'e bir yakınını göndererek kızı torununa istetti. Kadı Mustafa Ragıp Efendi bu öneriye çok sıcak baktı. Yaşı ne olursa olsun kızını mutasarrıfın torununa vermek ona yeni kapılar açacaktı. Kaldı ki damat adayının zekâsını ve bilgisini çevrede duymayan kalmamıştı.

Kadının rızası alındıktan sonra Sofya'da görkemli bir düğün hazırlandı. Yüzlerce kişi düğüne davet edilecekti. Düğün günü bütün kasaba ve köylerden gelenler mutasarrıfın konağının çev-

resine toplandılar. Oyunlar oynandı, tulumlar çalındı, şarkılar söylendi, akşam da havai fişekler atıldı ve zengin bir fener alayı düzenlendi.

Kemal, zifaf gecesi Nesime'nin yüzünü görünce çok heyecanlandı. Gelin, onun umduğunun çok üstünde bir güzellikteydi. İkisinin de içi içine sığmıyordu. Ama Kemal'in aklı konağın önündeki alanda kalmıştı. Perdeyi aralayıp dışarıya bir göz attıktan sonra:

“Nesime gel, biraz dışarıyı seyredelim,” dedi. “Baksana köylüler nasıl oynayıp eğleniyorlar.”

Nesime de pencereye koştu, sabahın erken saatlerine kadar şenlikleri izlediler. Artık ikisi de çok yorgun düşmüştü. Kemal: “Nesime, ne dersin, uzanıp yatsak iyi olmaz mı?” dedi.

Genç eşi “Emredersiniz Kemal Bey, benim de uykum geldi,” diye yanıt verdi.

Kendilerini yatağa attılar. Ama o yorgunluğun içinde odadaki mumları söndürmek akıllarına gelmemişti. Yatağa girerken Nesime'nin ayağı bir muma takıldı, mum devrildi ama genç gelin mum nasıl olsa söner diye buna boş verdi. Ne var ki mum sönmemiş ve yerdeki halı yanmaya başlamıştı. İkisi de bunun farkına varmadılar. Kısa bir süre sonra da genç evliler uykuya daldı.

Sabah olurken konağa bir yanık kokusu yayılıyordu. Ev halkı telaşa düştü. Her yeri koyu bir duman kaplamıştı. Bu duman acaba nerden geliyordu? Bir de baktılar ki koku ve dumanlar gelinle güveyin odasının kapı aralığından geliyor.

Uşaklar ve halayıklar kapıya vurdular, ama ses yok. Gelinle güvey derin bir uykudaydılar. Uşaklar sonunda kapıya yüklenerek odayı açtılar. Göz gözü görmüyordu. Halıdan yükselen ateşler nerdeyse perdeleri saracaktı. Kemal'le genç eşi gürültüler içinde gözlerini açınca çok şaşırdılar. Kemal “Burada ne arıyorsunuz, ne işiniz var,” diye bağırarak oldu ama hemen olanı bite-ni anladı. Odaya kovalarla su taşıyor ve yangın söndürülüyor-

du. Ev halkı genç evlilerin bu şaşkınlığını günlerce anlata anlata bitiremediler. Nesime'nin bu sakarlığı dillere destan olmuştu.

Ali Ekrem yıllar sonra annesinden söz ederken şöyle diyecektir:

“Babam ateş gibi bir zekâ parçasıydı, annem ise bir alıklık sembolü.

Babam bir bilim hazinesi, annem ise elle tutulur bir cehalet.

Babam insafı ve merhametliydi, annem ise huysuzluk, kıskançlık ve zalimce duygular içindeydi.

Babam taassuptan nefret ederdi, annem ise koyu mutaassıptı.

Annemin hiçbir iyi yanı yok muydu? Bunu söylememek haksızlık olur. Nesime Hanım gayet namuslu, temizliğe düşkün, titiz bir kadındı. Ama bu nitelikler iyi bir eş olmak için yeterli miydi acaba? Zavallı annem çok merhametsiz ellere düşmüştü. Ona kimse iyilik etmemiş, herkes kötülük etmişti. Dedem Abdülatif Paşa'nın ve eşinin ölümünden sonra annem adeta öksüz kalmıştı.

Babam annemin yalnız gençliği ve güzelliğiyle yetinirmiş. Birkaç yıl sonra bunlardan usanmış, annemin eğitimiyle de zerre kadar uğraşmamıştır. Ne yapalım ki Namık Kemal aptallıktan aşırı nefret ederdi.

Annem önce ablam Feride'yi, iki yıl sonra ablam Ulviye'yi, üç yıl sonra da beni doğurmuş. Ne yazık ki Ulviye çok küçük yaşlarda ölmüş. Babam Avrupa'dan döndükten sonra bir kardeşim daha olacaktı ama annem istememiş, çocuğunu düşürmüştü. Babam bunu hiç affetmezdi. Çocuk düşürmeyi bir cinayet ve günah sayardı. Bu olaydan sonra karıkoça hep birbirlerinden ayrı yaşadılar.”

*Edepsizlikte tekleriz
Kimi görsek etekleriz
Hak'tan da yardım bekleriz
Ne utanmaz köpekleriz*

*Biz bakmadan sağa sola
Düşman girdi İstanbul'a
Vatanı sattık bir pula
Ne utanmaz köpekleriz*

NAMIK KEMAL
93 Harbi (1877-78) günlerinde
yazdığı bir taşlamadan

Hıfzı Topuz, bu kitapta dönemin ilginç portreleri eşliğinde, Namık Kemal'in yaşamı ve özgürlük mücadelesini ayrıntılarıyla ele alıyor. Ünlü vatan şairimizin mektuplarından ve dostlarının anılarından yola çıkarak, onun özel hayatını ve iç dünyasını gün ışığına çıkarıyor...

Namık Kemal'in istibdata karşı yalınkılıç savaşımını, sürgünlerde çektiklerini ve Abdülhamit döneminde sarayla kurduğu yakın ilişkileri bu belgesel romanda bulacaksınız.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1579-0

9 789751 415790